

Oikeusministeriö
Diaarinumero VN/21073/2021

Lastensuojelun Keskusliiton lausunto oikeusministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta oikeushallinnon erityisviranomaisista ja siihen liittyviksi laeiksi

Esitysluonnoksen keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan perustettavaksi Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virasto, johon koottaisiin oikeusministeriön hallinnonalalla toimivat Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti, konkurssiasiamies, kuluttajariitalautakunta, lapsiasiavaltuutetun toimisto, oikeudenkäyntiavustajalautakunta, Onnettomuustutkintakeskus, tasa-arvovaltuutetun toimisto, tiedusteluvalvontavaltuutettu, tietosuojavaltuutetun toimisto, vanhusasiavaltuutettu ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto sekä niiden tuki- ja hallintopalvelut. Viranomaiset säilyttäisivät virastossa itsenäisyytensä ja nykyisen tehtäväalansa.

Keskusliiton lausunto

Lastensuojelun keskusliitto kiittää oikeusministeriötä mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta oikeushallinnon erityisviranomaisista ja siihen liittyviksi laeiksi.

Keskusliitto pitää tärkeänä, että myös jatkossa erityisviranomaisten itsenäinen ja riippumaton asema aidosti säilyy. Kuten keskusliitto on aiemmassa lausunnossaan (Lastensuojelun Keskusliiton lausunto Oikeushallintovirastaselvityksestä, 27.5.2019) korostanut, erityisviranomaisilla tulee jatkossakin olla toiminnan riippumattomuuden ja arjen sujuvuuden kannalta riittävä toimivalta esimerkiksi henkilöstöä ja budjettia koskevissa asioissa. Tuki- ja hallintopalveluiden yhteen kokoaminen ei saa tarkoittaa viranomaiskohtaisen erityisosaamisen vähenemistä esimerkiksi viestinnän näkökulmasta eikä se saa näkyä toiminnan heikentymisenä asiakkaiden näkökulmasta. Yhteen kokoamisen tulee aidosti tehostaa viranomaisten perustehtävän hoitamista eikä hankaloittaa sitä.

Keskusliitto pitää hyvänä, että nyt ehdotetulla järjestelyllä ei muutettaisi viranomaisten asemaa, tehtäviä eikä toimivaltaa. Esitysluonnoksen mukaan erityisviranomaiset olisivat erillisiä toimijoita paitsi suhteessa toisiinsa, myös niiden tueksi perustettavaan hallintopalveluyksikköön. Erityisviranomaiset päättäisivät jatkossakin itsenäisesti henkilöstönsä nimittämisestä, henkilöstörakenteestaan ja -politiikastaan, henkilöstö- ja taloudellisten resurssiensa käytöstä ja kohdentamisesta sekä lakiin perustuvien tehtäviensä hoidosta ja toimivaltuuksiensa käytöstä. Tärkeää on myös, että esitysluonnoksen mukaan viestintätehtävät säilyisivät viranomaisilla itsellään.

Esitysluonnoksen yhtenä tavoitteena on, että erityisviranomaisten hallinto -ja tukipalveluiden yhteen kokoaminen vähentäisi päällekkäistä hallinnollista työtä ja vapauttaisi näin resursseja viranomaisten sisältötyöhön. Tavoite on kannatettava ja toteutuessaan tehostaisi viranomaisten työtä. Tavoitteen toteutumiseksi on tärkeää varmistaa, että kaikki erityisviranomaiset saavat tasapuolisesti ja joustavasti palveluja hallintopalveluyksiköltä. Koska Oikeushallinnon erityisviranomaiset -virastossa toimisi useita keskenään erilaisia viranomaisia, on tärkeää huomioida viranomaisten tehtävien ja erityispiirteiden edellyttämät erilaiset tarpeet, sekä varmistaa kaikkien viranomaisten sujuva toiminta. Erityisviranomaisten koko ja toimenkuva vaihtelevat suuresti, eikä näillä tekijöillä tule olla vaikutusta siihen, miten tukipalveluja tarjotaan.